MILITÆRMUSIKKEN I FREDERICIA

Artikel fra bogen "Vand og By"
udgivet i anledning af Fredericia Vandforsynings 100 års jubilæum 1989.
Tekster: Søren Kyed Jakobsen og Kamma Varming.

7. regiments musikkorps foran musikstuen i Prinsessegade

Ej blot til lyst

Militærmusik

Borgerne i Fredericia havde mange muligheder for at lytte til musik under forskellige former. Selv hvis man ikke af egen fri vilje overværede koncerter, så kunne det i flere tilfælde være næsten umuligt at undgå de gjaldende toner.

Det hang især sammen med, at Fredericia var garnisonsby, og efter gammel militær sædvane blev der hver morgen kl. seks blæst reveille uden for hovedvagten ved Prinsens Port, og dette trompetsignal kunne høres overalt inden for voldene. På samme måde sluttede dagen med retræten kl. 10 om aftenen. Retræten afløste efterhånden det gamle signal, tappenstregen. Denne gamle melodi blev spillet under en rundgang i byen som tegn på, at byens værtshuse skulle lukke (slå tappen i tønden), og soldaterne skulle begive sig til de res kvarterer. I 1889 var begrebet endnu ikke helt forsvundet fra det fredericianske aftenliv. Men turen gennem byen var dog tilsyneladende indskrænket til én ugentlig aften, for den 30. januar var der i Fredericia Dagblad en kort notits, der meddelte, at tappenstregen ville foregå samme dags aften, onsdag, i stedet for torsdag. En lignende ændring kunne også læses i Fredericia Avis, den I. maj, hvor flytningen skete til fredag aften og med en vigtig supplerende meddelelse: »Hermed ophører Tappenstregen indtil videre«.

Langt tilbage i tiden har musikken været knyttet til soldaterlivet. Det var derfor også naturligt, at Fredericia havde et militært musikkorps. Ikke mindst dette havde stor betydning for byens musikliv,

for det blev ikke blot benyttet i tjenstligt øjemed men musicerede i årets løb ved mange lejligheder offentligt til glæde for byens borgere. Dertil kom den gamle skik, at orkestret ca. en gang om ugen spille de foran de øverste officerers private boliger.
Det populære orkester gav koncert hver eneste søndag i 1889 mellem kl. 12 og 13 på pladsen ved Landsoldaten, dog blev koncerten den 20. juli spillet ved Bülows monument. Den militære præcision og regelmæssighed af spejlede sig ligeledes i programmets sammensætning, der i sin helhed kunne læses i byens aviser én eller to dage før. For at levere præcis én times musik bestod programmet ved søndagskoncerten altid af seks eller syv numre, mens koncerten af halvanden times varighed bestod af enten ni eller ti numre.
Koncerter af sidstnævnte varighed fandt sted hver fredag aften »Kl. 5½« i sommer halvåret fra midten af maj til udgangen af september. De foregik i parken Karolinelund ved Skanseodden eller Anlægget, som var den almindelige betegnelse.
Trods de enkelte musikstykkers ringe længde var orkestrets repertoire temmelig alsidigt. Det rummede naturligvis en del marcher men også polkaer, udtog af populære operaer og operetter samt danske fædrelandssange. Der blev jævnligt spillet musik af kendte udenlandske komponister som f.eks. Verdi, Beethoven, Strauss, Rossini og Mozart, men også danske som Lumbye, Weyse og Hornemann fyldte godt i repertoiret.
To af de melodier, som gentagne gange duk kede op i programmet, var komponisten Thaulows sang »Slesvig« fra værket »Landsoldaten«. Den blev kun overgået af E. Hansens helt aktuelle »Fantasi over danske Krigs og Soldatersange, tilegnet »De danske Våbenbrødre« ved 40 Års Festen for Slaget ved Fredericia««. Melodien var første gang på programmet ved søndagskoncerten den 7. juli og forekom i den resterende del af året fem gange på orkestrets program. Ved samme søndagskoncert blev meget naturligt også spillet Schmidts march, »6te Juli Sejrs Reveille«.
E. Hansen stod ligeledes bag »Fredericia Underofficers Skydeforenings Fanemarch«, som også blev spillet af orkestret sammen med andre iøjnefaldende numre af la Lesers »Estrup March«, Hornemanns »Den Tapre Landsoldat«, Böckels »Dansk Militær-Aftenmusik, Divertissement« samt Lange-Müllers »Midsommervise af »Der var en Gang««, som af uforklarlige grunde - men vel sagtens rent skæmteri - var på programmet ved to søndagskoncerter i træk den 7. og 14. december!
Pavillonen i Hannerup var ligeledes et yndet koncertsted - også for det travle militærorkester, som i perioden, juni-august dér nåede at spille syv såkaldte store koncerter på forskellige ugedage mellem kl. 8 - 10 aften samt en enkelt med start kl. 5.
Regimentsmusikkens udendørs koncerter omfattede også optræden i Nationalhaven, hvorimod orkesterets deltagelse i indendørs koncerter var noget sjældnere.

Sommerkoncerter

Alligevel er der nok ingen tvivl om, at de 20 musikere, der tilsammen udgjorde musikkorpset, uden for tjenesten dannede små og store ensembler, som året rundt leverede indslag ved mange af byens øvrige musikarrangementer, ligesom korpsets daværende leder, stabshornist Larsen, må være identisk med den dynamiske musikdirektør, der stod i spidsen for flere ensembler, og derved kom til at betyde meget for Fredericias samlede musikliv.

Stabshornist Larsen

Musikdirektør Larsen var adskillige gange på plakaten ved sommerens udendørs koncerter ved Hannerup Pavillon og i Nationalhaven. Koncertrækken førstnævnte sted blev indledt tredje pinsedag kl. 4 - 7 eftermiddag og fortsatte nogle søndags aftener til og med den 15. september, mens en meget lang række koncerter i Nationalhaven strakte sig helt fra slutningen af maj måned til udgangen af september.
Den 20. maj var der i Fredericia Avis en om tale af sommeretablissementet, »der under sin første Sæson i Fjor trods det dårlige Sommervejr var meget yndet af Publikum ...« Husorkesteret denne sommer i Nationalhaven var »Privatkvintetten« som medvirkede ved op imod 30 koncerter og næsten hver gang »under Anførsel af Musikdirektør Larsen«. Ved koncerterne i Nationalhaven kunne deltage solister (f.eks. skuespiller Castella), og der blev undertiden annonceret med særlige variationer for at tiltrække publikum. Og det virke da tilsyneladende! »Aftenunderholdningen i Søndags havde samlet så mange Mennesker, at der til sine Tider var Trængsel i Haven ... «, kunne der læses i Fredericia Avis den 18. juni.

Artikel fra bogen

"Til rigernes forsvar, gavn og bedste"

Fredericia som garnisonsby i 300 År.

Bogen er skrevet af Erik Housted og udgivet i 1979

Helt fra ældgammel tid var musikken knyttet til soldaterlivet. Tidligt og silde lød trommer, piber og horn i fæstningsbyen. Ved alle infanterikompagnier fandtes 3 á 4 trommeslagere og pibere, hvis opgave det var at angive takten under eksercits og bevægelser, ikke blot i garnisonen, men også på slagmarken. Tilsvarende havde rytterregimenteme deres paukeslagere og trompetere. Den egentlige musik leveredes af skalmejeblæsere, hvoraf der i slutningen af 1600-tallet fandtes 6 pr. regiment. Skalmejen afløses fra omkring 1700 af oboen, hvorefter musikeren kaldtes hoboist. En ejendommelighed er, at man i hæren ikke anvendte noder. De første og eneste eksercerreglementer, hvor fløjte- og trommesignaler samt ceremonielle marcher er anført med tilhørende noder er reglementerne af 1846 og 1852.
Både melodier og signaler lærtes pr. overlevering. Først med eksercerreglementet af 1704 synes der indført ensartede signaler og marcher for hæren, men det er egentlig først det store 5-binds Infanterireglement fra 1740-47 som i detaljer forskriver tambourers og piberes optræden og anvendelsen af de deri anførte 20 signaler og marcher. Også her anføres de kun ved navn og uden anvendelse af noder. De fleste kendes dog og et par enkelte bruges den dag i dag. Udover de

reglementerede marcher, havde en del regimenter deres egne, som imidlertid kun måtte bruges ved de respektive regimenters afmarch fra paradepladsen.
Således havde Jyske Infanteriregiment sin egen, formentlig fra tiden omkring 1780, og når den overhovedet i dag kendes, i lighed med flere af de andre gamle marcher og signaler, skyldes det at mange af melodierne var overmåde populære og i mange tilfælde fandt vej ind i forskellige landsbyspillemænds nodebøger. En større samling af disse findes bevaret hos Dansk Folkemindesamling, og der er inden for de senere år udfoldet betydelige bestræbelser for at identificere og genoplive noget af den kulturskat her ligger begravet. Kongens Jyske Fodregiment har således genindført sin gamle netop omtalte march til brug ved parader ved regimentet.
I 1767 bestemtes, at hvert regiment skulle have sit eget musikkorps, men intet om organisationen. Instrumentere var indtil Napoleonskrigenes tid alene trommer, fløjter og oboer, derefter vinder også andre instrumenter indpas. Trommerne var oprindelig af træ, men i 1735 anskaffede officerskorpset ved Slesvigske Geworbne Infanteriregiment under generalmajor Prætorius, der selv lå i Fredericia med 3 kompagnier (de øvrige 9 i Rendsborg og Nyborg) 24 messingtrommer fra Berlin, delvist for egen regning. Forst 3 år senere indførtes generelt messingtrommer ved de hvervede infanteriregimenter og artilleriet. De var dog for fine til feltbrug og måtte kun benyttes i garnisonstjenesten og ved parader. Fløjterne synes indtil 1740 at have varieret stærkt inden for regimenterne alt efter chefens smag og /eller pengepung. Fra 1741 indføres enslydende fløjter, henholdsvis store og små.
En vigtig person i musikken var regimentstambouren (fra 1842 benævnt stabstambour), hvis opgave det var at være ved den kommanderende officers side og omsætte hans kommandoer til signaler, som derefter gentoges af tambourerne ved de enkelte kompagnier. Trommerne forsvandt fra infanterikompagnierne i 1851 og afløstes af signalhorn, som hidtil kun havde været brug i jægerkorpsene og infanteriregimenternes jægerkompagnier så længe disse eksisterede. Ved hærordningen af 1842 formeredes 5 brigademusikkorps, idet bataillonerne sammensattes i brigader. Fredericia blev sæde for 2. Generalkommando (Nørrejylland og Fyn), hvorunder hørte en brigade bestående af 11., 12. og 13. Linie-Infanteribataillon. Brigademusikkorpset - som talte ca. 32 musikere - dannedes af de dygtigste hoboister ved disse 3 batailloner.
Som brigadetambour udpegedes Carl Stöchelbach, i hvis officielle udnævnelse det hedder: ”Da det er nødvendigt, at en brigadetambour bør have et udmærket smukt exterieur ansættes sergent Carl Stöchelbach af den 13. Linie-Infanteribataillon som brigadetambour”.
Både før og efter 1842 var musikkorpset meget benyttet, ikke alene i den daglige tjeneste, men der opstod også en tradition for en eller flere gange om ugen at give koncert med populære og klassiske numre i lystanlægget Carolinelund; en tradition som bestod langt op i tiden. Endvidere var musikkorpset fast inventar i Frederiksklubbens teater (etableret 1837), og fra gammel tid og helt til Fredericia mistede sin militærmusik i 1932 var det skik og brug, at musikken spillede foran de øverste officerers boliger hver uge.
Det var flere gange om dagen Fredericias borgere blev mindet om, at de befandt sig i en fæstning. Morgenen startede med reveillen, udført oprindelig med trommer og piber, siden med horn. I ældre tid fulgte reveillen solens opgang, senere blæstes den fast kl. 6. Udførelsen var normalt overladt en enkelt eller to mand, men ved særlige lejligheder, som f. eks. nytårsmorgen, samledes samtlige kompagniers tambourer ved Hovedvagten og slog eller blæste det nye år ind. Midt på dagen afløstes vagterne, og til op i 1800-tallet var det sædvane, at vagtparaden mødte på ”den sædvanlige plads ved Tyske Kirke” kl. 11 for at underkaste sig eksercits under den inspektionshavende officers kommando i 1/2 time inden afmarch til afløsning. Signalet som indledte vagtafløsningen hed ”Die Vergadderung” (tilgitring) - et levn fra en tid, hvor fæstningsportene blev lukket under afløsningen, så overrumpling ikke kunne ske. Parademarchen (65 skridt i minuttet i modsætning til almindelig march 100 skridt i minuttet) hed blot ”Der March”, men kaldtes også ”Den gamle Danske March”, og anvendtes især ved parader og revuer, men også ved vagtafløsningen. Den anvendtes tillige som angrebsmarch i felten (stadig i paradetakten!) og var følgelig den fornemste, som ”ufravigeligt” skulle bruges ved alle parader. Den afløstes i 1808 af den velkendte, endnu benyttede Honnørmarch, populært kaldet ”Fanemarch”.
Om aftenen kom tappenstregen, en ældgammel melodi, der benyttedes som signal til at værtshusene skulle lukke - slå tappen i øltønden - og soldaterne begive sig til deres kvarterer. Tappenstregen

afløstes senere af retræten udført på horn hver aften kl. 10, men den gamle populære melodi har overlevet og benyttes stadig (populær tekst: ”Forgangen nat vor sulten kat...”).
Udover disse daglige foreteelser kom så musikledsagelsen til de lejlighedsvise eksekutioner, generalmarch, som var signalet til alarm og troppernes samling på alarmpladsen (enten Axeltorv eller Bülows Plads), foruden adskillige andre såsom kendings- og udførelsessignaler. Disse signaler spillede en enorm rolle i garnisonsbyen; det var jo så længe man havde borgerindkvarteringen det eneste nogenlunde hurtige kontaktmiddel man havde til soldaterne. Op gennem 1800-tallet blev antallet af instrumenter udvidet og repertoiret blev efterhånden også udvidet til ikke blot at omfatte de ”militære numre”. Musikkorpsets størrelse undergik flere ændringer i tidens løb. Ved regimentsinddelingen i 1880 kom det således til at bestå af 20 mand dirigeret af en stabshornblæser, en betegnelse som afløste den tidligere stabstambour. I sin sidste opstilling talte 7. Regiments musikkorps 14 faste musikere og 2 værnepligtige. Hærloven 1932 afskaffede de militære musikkorps, bortset fra Livgardens og der er vist ikke mange steder, man beklagede det mere end i Fredericia, hvor musikkorpset gav sin sidste koncert i Kastellet 30. juni 1932 overværet af en tusindtallig tilhørerskare.
Talrige dygtige musikere har i tidens løb gjort tjeneste i den gamle garnisonsby eller er udgået herfra. At nævne dem alle er uoverkommeligt, men to skal fremhæves, fordi deres kompositioner hører med til Fredericias traditioner: for det første Christian Thilo, som kom hertil med 13. Bataillon i 1842 og som komponerede sørgemarchen der anvendtes ved begravelsen af de mange faldne efter 6. juli-slaget, og som siden har indgået i 6. juli processionens første del indtil Krigergraven. For det andet L. W. Schmidt fra 12. Bataillon, hvis klingende ”Fredericia Sejrs Reveille” frem for noget er blevet Fredericias ”nationalmelodi”, som anvendes ikke blot ved 6. juli festlighederne, men også ved talrige andre lejligheder. Yderligere er den antaget som reglementeret march for Kongens Jyske Fodregiment ved siden af den gamle for omtalte ”Jyske Regiments March”.
Lykkeligvis genopstod de militære musikkorps om end i langt mindre antal end tidligere; i dag findes udover Livgardens i alt 4, som til gengæld udfolder en stor aktivitet over hele landet, også lejlighedsvis i Fredericia, hvor Fynske Livregiments og Slesvigske Fodregiments dygtige musikere er med til at holde traditionerne i hævd og skabe fest og stemning.

Da Fredericia to Gange tog Afsked med Regimentsmusikken

Artikel i Fredericia Minder 1963 af Ewald O. Jagd

Fra de ældste Tider har Musikkens Toner øvet deres dragende Magt over Mennesker. Den Begejstring, hvormed Fortidens Mennesker omfattede deres primitive Orkestre, stod sikkert ikke tilbage for den, hvormed Nutidsmennesket modtager et moderne, fuldt besat Orkester. Og dog mon ikke de forskellige Landes Militærorkestre maa siges at være naaet højest i Popularitet. Ingen anden Form for Orkestre har som disse formaaet at erhverve sig Folkets Gunst. Var Soldaterne end populære rundt om i deres Garnisonsbyer, saa steg Popularitеten endnu mere, naar Byens Garnison havde sit eget Orkester. Den, der blot een gang har prøvet at følge Militæret paa Vejen gennem Byen, naar det med Musikken i Spidsen marcherede til eller fra dets forskellige Samlingspladser, har følt, hvorledes Tonerne ligefrem virkede elektricerende i Benene. Man gik og gik uden at mærke Træthed eller Vejlængde. Ved hvert nyt Gadestykke fløj Vinduer op, Folk kom ud, mange lod sig rive med af Tonerne og marcherede med jo, vist var Musikken i Folkegunst. Eller hvem har ikke med Begejstring lyttet til, naar Militærmusikken rundt om i Garnisonsbyerne eller under Kantonnement spillede paa Pladser eller i Anlæg? Man følte, at Orkestret og Befolkningen hørte sammen. Det var nok Militærets, men

Befolkningen fulgte det i Medgang og Modgang. Dets Dirigent var populær, som ingen Musiker fra nok saa store Orkestre eller Stæder vilde kunne blive. Der var næsten Sorg, naar Soldaterne skulde paa de lange Kantonnementsøvelser, og Byen i en Maaned maatte undvære Musikken, men det var Fest, naar Militæret atter vendte hjem, og Orkestret lod de kendte Marcher klinge gennem Gaderne. Da følte Borgerne, at her var det By og Militær, som hilste hinanden som to Venner, der har været skilt, men nu atter mødes.

7. Regiments Musikkorps:

7. Regiments Musikkorps i Fredericia dannede ingen Undtagelse fra Regelen for Militærmusikkens Folkegunst. Faa Byer har vel bedre forstaaet at leve sig sammen med sin Garnison, som netop Voldenes og Mindernes By. Byens Festdag 6. juli har gjort sit til, at Soldaterne og deres Orkester altid har været meget populære i Byen.

Regimentsmusikken under stabshornist Andreas Larsen

Fra gammel Tid har Byen haft sin Militærmusik. Ned gennem Tiderne har den spillet for Byens Borgere og Soldater. Dens Dirigenter var Folk, der med Dygtighed og stort Musikkendskab altid forstod at holde Orkestret paa Højde med de bedste i Landet. Navne som Bergmann, Schmidt og Larsen huskes endnu af Musikvenner i Byen. Gennem sin prægtige March: "Fredericia Sejrs Reveille" har Schmidt sat sig et Minde, der vil huskes langt ind i Fremtiden.
Det var ikke blot under Tjenesten, Orkestret glædede Byens Befolkning, men naar det under Larsens Direktion lod Tonerne lyde, enten til Dans eller til de meget populære Instrumentalkoncerter paa - "Clubben", forstod man, at Orkestret hørte til Byen var en Del af den. Ved Hærordningen af 1909 mistede Fredericia sin Musik. Orkestret maatte flytte til Sjælland til stor Sorg for Byens Befolkning. Som en Erstatning fik Byen under Sikringsstyrken under Verdenskrig 1 et frivilligt Orkester, men da det ikke fungerede saa længe, følte Tabet af Militærmusikken atter.
Da indtræffer i 1923 en Forandring, idet den nye Hærlov foreskriver, at Fredericia atter faar Militærrnusik knyttet til 7. Regiment, der har Garnison i Byen. Med Glæde hilser Byens Borgere Orkestret velkommen tilbage. Endnu husker man den første Koncert, som Orkestret gav den 17. Oktober 1923 paa Pladsen foran Landsoldaten. For den yngre Generation var det en Oplevelse. Dette var "vore egne Soldater-. Byen havde forhen nu og da haft Besøg af Odense Regimentsmusik, der spillede ved de forskellige højere Officerers Bopæl, men det var kun et Besøg næste Dag vilde alt være som før. Orkestret, der spillede foran Landsoldaten hin Oktoberdag, havde knap samme Opstilling og Sammensætning som i de senere Aar. Det var forsynet med Piccolohorn i Stedet for de senere anvendte Klarinetter. I denne sidste Periode i Fredericia Militærmusiks Historie havde Orkestret 2 Dirigenter: E. K. Arnved og C. Simonsen. Indtil Hr. Arnveds Udnævnelse til Dirigent forelaa, dirigeredes Orkestret af Musiker af 1. Grad Christiansen, der ogsaa senere ved Dirigentens Bortrejse og lign. ledede Orkestret med stor Dygtighed.

Musikdirigent E. K. Arnved:

E. K. Arnved der i 1924 overtog Ledelsen, spillede oprindelig i Livgardens Orkester som Fløjtenist. Under hans Førerskab skete nu og da Forandringer i Orkestret, f. Eks. forsøgte man en Tid med Piccolofløjter. Af Smaaforbedringer kan nævnes Indførelse af Nummer og Programsøjle, Træskamler til Musikerne at staa paa i Vintertiden og hvad der virkede lidt uheldigt de mange Vagtposter, der med opplantede Bajonetter opstilledes omkring Orkestret under dets Koncerter. Dette sidste generede mest under Søndagskoncerterne, som afholdtes skiftevis paa Axeltorvet og ved Landsoldaten. Det vakte almindelig Glæde, da Vagtposterne omsider atter blev inddraget. Under E. K. Arnved optoges paany Aftenkoncerterne dog nu paa Købestævnet og det skete ofte, at Dirigenten under disse spillede Fløjte-Soli. Til 6. julidagens 75 Aarsdag komponerede Arnved en March: "Fredericia jubilæums March". Som Dirigent forstod han altid at sammensatte et lødigt, afvekslende Program, og det var med Beklagelse, Byen modtog Meddelelsen om, at Dirigenten var forflyttet til Roskilde.

Musikdirigent C. Simonsen:

Byen fik dog paany en Dirigent, der hurtigt blev populær. Hr. C. Simonsen, der ligesom E. K. Arnved havde spillet i Livgardens Orkester, var den rette Mand til Dirigentposten. Med eminent Dygtighed og Energi oparbejdede han sit Orkester, saa det i Dygtighed og Præcision var blandt de førende i Landet. Dets Sammenspil vil af Byens Borgere blive husket som noget enestaaende for et Provinsorkester. Huskes vil ogsaa den Velvilje, hvormed Hr. Simonsen imødekom ønsker fra Publikum om at høre enkelte Numre udførte af det flinke Orkester.

Orkestret:

Af det 15 Mand store Orkester vil man særlig huske fire, der med stor Dygtighed udførte forskellige, ofte vanskelige, Opgaver for deres Instrumenter. Den første: Fløjmanden med Es. Klarinetten K. Jørgensen hvis klare, aldrig svigtende eller glippende Tone Gang paa Gang vakte Beundring og Bifald. Den anden: Trommeslageren S. Nielsen mestrede den lille Tromme med sjælden Præcision. Hans Udførelse af "Svenska Armeens Tapto" var en Oplevelse at høre et Nummer, der altid paahørtes under stor Opmærksomhed og altid maatte gives da capo. De to sidste: Første Kornettisten C. Lerner og Baryton O. Leth, ydede gennem deres Musik saa god Kunst, som man sjælden finder den i Provinsorkestre. Hvad enten det drejede sig om Solonumre eller i Duetter og Sammenspillet, ydede de altid det sublime. Med dyb Medfølelse modtog man i Byen den triste Meddelelse om Hr. Leths Død Nytaarsaften 1932 under Udførelsen af den Gerning, der havde hele hans Interesse, og som han varetog med en aldrig svigtende Præcision.

Jo, Byen var glad for Orkestret. Søndag efter Søndag og ved Koncerterne paa Hverdagene rundt i Byens forskellige Kvarterer lyttede man til dets Toner. Ved nationale Fester, Soldaterjubilæer og lign., naar Korpset drog gennem Gaderne, fulgtes det altid af en lyttende Skare. Eller hvem husker ikke Koncerterne paa Volden Store Bededags-Aften eller i den gamle Banegaards Haller, hvor Tonerne gav Genlyd under Glastaget, og hvor de mange rejsende fik et Nummer med paa Rejsen videre. Der var tomt i Byen i de Dage 7. Regiment var i Borris eller paa Manøvre, og det var med Begejstring, man atter modtog det enten det var ved Banegaarden eller et Par Kilometer uden for Byen. Turen gik da altid til et af Byens Torve, hvor Fanen til Fanemarchens rytmiske Toner førtes til Fløjen.

Det var en lykkelig Tid, hvor man mindst af alt ventede, at det hele vilde faa en brat Afslutning. Man fattede næppe helt Rækkevidden i det Lovbud, som vilde berøve Byen og Militæret den populære Regimentsmusik. I de 3 Maaneder, Orkestret var i Byen efter Lovens Ikrafttræden, begyndte det at tynde ud i Rækkerne, idet der blev givet de Musikere Orlov, der kunde dokumentere andet Engagement. Herved afgik 3 Mand fra Korpset: K. F. H. Münster, hvis kvikke "Mortermarch" ofte havde lydt, M. Kaaes Ibsen og S. Nielsen. Det var med Spænding, men gennemlevede de 3 Maaneder, de sidste i Korpsets Historie -. Vilde den skæbnesvangre Lov blive tilbagekaldt? Man haabede, og stærke Kræfter var ogsaa i Arbejde for at hidkalde en Ændring, men desværre forgæves.

7. Regiments Musikkorps talte som før nævnt 15 Mand, hvortil kom 2 værnepligtige Musikere, der udtoges af de skiftende Sommer og Vinterhold. Opstillingen af korpset var følgende:

C. Simonsen Dirigent
K. Jørgensen Es.Klarinet
K. F. H. Münster Klarinet
A. Petersen Klarinet
B. M. Hansen Klarinet
C. Lerner Flygelhorn
E. Mejlgaard Kornet
Møller Kornet
M. Hundahl Tuba
O. Leth Baryton

M. Rosenkvist Basun
C. Christiansen Basun
M. Kaaes Ibsen Althorn
A. Møller Althorn
S. Nielsen Janitshar
Værnepligtig Musiker Tromme
Værnepligtig Musiker Bækken

De sidste koncerter:

Det vil næppe forundre nogen, at en saa mærkelig Lov, som denne om Militærmusikken, rundt om i Provinsgarnisonerne maatte virke lidt desorienterende og give Anledning til Optrin, som en klar Lov vilde udelukke. Det var først Meningen, at Orkestrene skulde virke til 1. April og saa "nedlægge Hornene", men en senere Ordre fra øverste Ledelse gik ud paa, at Orkestrene skulle virke til 1. juli, men med Ret for de enkelte Musikere til at fratræde med Orlov. Som Følge af dette oplevede Fredericia ikke mindre end 2 Koncerter, hvor Byen tog Afsked med Orkestret. Sagen forholdt sig saaledes: Søndag den 3. April 1932 var bestemt til Dagen for den sidste "Publikumskoncert", og det kan nok være, at der var Publikum den Dag. Programmet saa saaledes ud:

KONCERT
af
7. REGIMENTS MUSIKKORPS
ved Landsoldaten
Søndag den 3. April Kl. 15-16
Dirigent: C. Simonsen.

Program:
1. Frølich: "Riberhus-March".
2. Strauss: "An der schönen blauen Donau".
3. Diedrik: "Paa Vagt".
4. Lange Müller: Udtog af "Der var engang".
5. S. Salomon: "Der er tre Hjørnestene" af Op. "Leonora Kristine".
6. J. Koch: "I Kantonnement".
7. Krøyer: "Der er et yndigt Land".
8. Kuhlau: "Ouverture til "Elverhøj".

Der var her valgt et smukt Repertoire, og hvert Nummer blev modtaget med stærke Haandklap. Hr. Simonsen fik overrakt en smuk Buket Blomster, og Forstander Larsen, Det Kongelige Døvstumme-Institut, bragte i smukke, velvalgte Ord Forsamlingens og Byens Tak til det udmærkede Orkester. Hr. Larsen sluttede med at udbringe et meget kraftigt besvaret Leve for 7. Reg. Musikkorps. Dirigenten takkede stærkt bevæget for den smukke Hyldest. Da den sidste Tone fra Ouverturen til "Elverhøj" havde lydt, bragede et saa kraftigt Bifald løs, at Orkestret maatte kvittere med et Ekstranummer. Det blev Lumbyes "Champagnegalop", der naturligvis ogsaa maatte gives 2 Gange. Men Folk vilde ligesom ikke give Slip paa Orkestret. Dette var jo sidste Gang altsaa nok et Nummer. Det blev den fejende, rette fredericianske March: "Fredericia Sejers Reveille", der blev spillet med en Appel, som kun et Fredericia-Militærorkester kunde give den. Først længe, længe efter sidste Tone spredtes den store Forsamling.

Med denne Koncert skulle det altsaa være Slut med Orkestrets Virksomhed, men det blev anderledes. Da det viste sig, at de forskellige Musikere næsten alle blev i Byen, tog Orkestret atter fat paa Eftermiddagskoncerterne, og i 3 Maaneder kunde Byen glæde sig ved dets Musik. Det var en Tid, hvor Spørgsmaalet om Militærmusikkens Bevarelse blev drøftet saa indgaaende som muligt. Vilde Byen

beholde sit Orkester? Nu og da fremkom i Pressen Røster, der kunde tyde paa, at nu vilde Orkestret faa Lov at bestaa, men trods al Optimisme skete intet. Henimod Slutningen af juni 1932 var Orkestret som nævnt reduceret med 3 Mand. Savnet af S. Nielsen mærkedes særligt, da man maatte undvære Orkestertrommen.

Afskedskoncerten i Kastellet:

30. juni 1932 blev fastsat til Dagen for den absolut sidste Koncert. Man havde valgt det dejlige, gamle Kastel til Skuepladsen for dette for Fredericia historiske øjeblik.
Større Tilstrømning til Kastellet end denne Sommeraften har der vist aldrig været. Alle, der kunde, var mødte. Paa Pladsen inde i det smukke Anlæg var rejst en Forhøjning til Korpset. Programmet var sammensat af Orkestrets populæreste og bedste Numre. Hvert Nummer blev paahørt i dyb Tavshed, men efter hvert bragede Bifaldet løs. Igen og igen som skulde det vælte Tribunen.
Der indledtes med den fejende March: "Le Regiment Sambre et Meuse", der saa ofte havde indledet eller afsluttet Koncerterne der var den melodisk skønne Afdeling af Op. "Leonora Kristine" "De tre Hjørnestene" -. Endvidere Sibelius: "Finlandia". Dette Nummer havde Orkestret opøvet til en enestaaende Højde i Udførelsen derefter Lumbyes dejlige Vals "Krolls Balklange og den raske Potpourri over Melodierne fra "Pigernes Jens". Ikke mindst Slutnummeret: "Fredericia Sejers Reveille" blev udført med vanlig Præcision. Alt var saa kendt, at man ikke rigtig kunde forlige sig med Tanken om, at dette var ugenkaldelig sidste Koncert. Da Byens Kommandant, Oberst Essemann, fra Tribunen havde bragt Militærets, Publikums og sin Tak til det flinke Orkester og dets dygtige Dirigent, vilde Klapsalverne ikke Publikums og sin Tak til det flinke Orkester og dets dygtige Dirigent, vilde Klapsalverne ikke høre op. Og da Hr. C. Simonsen paa Kammeraternes og egne Vegne bevæget bragte Byen og Hæren Korpsets Tak, føltes det vemodige i Stunden stærkt hos Forsamlingen. Aldrig er vel heller Samfølelsen mellem By og Korps traadt stærkere frem.

Den sidste tappenstreg:

Til den efterfølgende Tappenstreg, der fra Kastellet skulde gaa ad Kongensgade-Danmarksgade til Landsoldaten, var der en saadan Tilstrømning af Mennesker, at Fredericia Gader sjældent har været Vidne til noget lignende. De fyldte Gaderne i hele deres Bredde, og langt foran - og efter Korpset gik de. Da man gjorde Holdt ved Kæmpegraven og spillede et Par Numre, var Gaden Byens bredeste fyldt til Trængsel. Fredericia Bys Afsked med det populære Orkester kunde ikke tænkes formet paa en smukkere og mere storslaaet Maade. Paa Pladsen ved Landsoldaten gjorde man for sidste Gang Holdt. Volden var tæt besat med Folk, og overalt stod Flok ved Flok i tætte Masser, kun lige levnende en snæver, aaben Plads til Korpset. Tre Gange blæstes nu for fuldt Orkester den gamle Retræte, der havde lydt Aften efter Aften Klokken 10. Selv efter at den sidste Tone var døet hen, stod Folk et øjeblik betaget af det vemodige i Afskeden, men saa bragede Bifaldet løs. Atter og atter blev der klappet, og atter og atter maatte Dirigenten takke. Da der blev overrakt ham en Buket Blomster, brød det løs paany. Først langsomt skiltes den store Skare. Alle havde Følelsen af at have været med i noget historisk i et nationalt øjeblik. Helt sidste Gang, vi hørte Korpset, var det dog ikke trods alt. Et Par Dage efter havde Korpset hentet Soldaterne et Steds og gik gennem Byen med Musik, men dermed var der ogsaa sat Punktum for Orkestrets Historie. Kort Tid efter blev Instrumenterne pakket ned. 7. Regiments Musikkorps var ikke mere.

Nb:

7. regiments musikkorps endte i Roskilde, hvor det skiftede navn til 8. regiments musikkorps. Det blev senere nedlagt.
I dag (2005) eksisterer der et frivilligt musikkorps med navnet 8. regiments musikkorps. Det består af en blanding af professionelle og amatører, der alle brænder for at bevare den gamle musiktradition fra regimentsmusikkorpsene.

Hoboist Hardenbergs endeligt:
I 1849 blev hoboist Hardenberg af brigademusiken dræbt dræbt af en bombe medens han sad inde hos Chr. Hoyrups og drak et Glas Øl under Fredericias bombardement den 17. maj 1849. Han begravedes på Trinitatis kirkegård den 20. maj og var den eneste musiker på tabslisten i 1849 og hans grav kom sammen med de andre faldne fra belejringen og bombardementet til at indgå i fællesgraven.
(A. D. Cohen: Krigen 1849 og de faldnes minde)

Tambour Thorsen:
Men Betegnelsen Originaler indbefattede dog ogsaa Personer, paa hvilke Sindssygeanstalter ikke kunde gøre Krav gældende, Folk med et vist snurrigt Sving, som gjorde dem til et Unikum, en Raritet, hvis sande Værd Medborgerne forstod at skønne paa.
Til disse Skikkelser hørte først og fremmest Tambour Thorsen, en 3 Alens Kæmpekarl, som udgik af Armeen ved den store Reduktion. Hans Lune og pudsige Indfald og ikke mindst hans Virtuositet som Trommeslager gjorde ham meget populær, og Frederik VII havde, da han som Prins var forvist til Fredericia (1834- 39), været hans specielle Ven og Velynder. Som Pensionist slog Thorsen Pjalterne sammen med en anden Tambour, som var en dreven Taskenspiller, og disse to drog da om Sommeren paa Tourne i Bjerge Herred, ledsagede af et Par ældre Koner, som sang.

Thorsens navn optræder også da Fr. VII opholdt sig som kronprins i byen:
Da prinsen en aften kom gående på vej hjem, løb en fuld mand ind i ham og råbte ved sammenstødet:, »Kan han ikke gå af vejen for en overkørt mand !«
Det var en velkendt person i byen, den halvgamle, ugifte tambur og paukeslager Thorsen, der var dygtig til at håndtere sin tromme og sine pauker, men også slem til at se dybt i brændevinsflasken. Da prinsen næste dag fortalte major Michelsen om dette sammenstød, ville majoren have Thorsen straffet, hvilket prinsen forbød.
Et par dage efter kom Thorsen krydsende op ad Gothersgade i en ordentlig brandert. Da det gik op for ham, at prinsen kom imod ham på det samme fortov, styrede han med besvær over på den modsatte side af gaden, men ramlede her mod et træ, og da han troede, at det igen var prinsen, råbte han forfærdet: »Om forladelse, deres kongelige højhed!« Dagen efter blev Thorsen kaldt op på palæet, og her stod så den høje og statelige tambur, ædru, men meget forlegen, over for prinsen. »Har du familie at forsørge?«, spurgte prinsen. »Kun en gammel moder, deres kongelige højhed«. »Hvorfor drikker du?«, »Af ærgrelse, deres kongelige højhed, af ærgrelse, fordi unge springfyre avancerer foran mig, og det irriterer mig«. »Thorsen, du er i ædruelig tilstand en meget præsentabel mand, så hold dig fra flasken, og du skal få din ret! « Thorsen lovede at gøre sit bedste og drog et lettelsens suk, da han gik ned ad palætrappen.
Prins Frederik havde tit selskabelige sammenkomster hos sig, og en aften var der arrangeret en koncert for en større indbudt kreds, hvor regimentsmusikken skulle spille. Noget før koncertens begyndelse blev der meldt, at Thorsen var hønefuld. Man havde forgæves forsøgt at gøre ham ædru ved at holde hans hoved under vandpumpen, men han var ubrugelig.
Prinsen gik så ind i salen og forlangte, at Thorsen skulle stilles op i et hjørne og en bænk gøres fast foran ham så han ikke kunne vælte, hvorefter trommen skulle sættes fast på bænken. Thorsen fik så strengt påbud om at holde sig på benene, og derefter gik prinsen over i modtagelsesværelset for at føre gæsterne ind i salen. Musikken begyndte og Thorsen gjorde i starten de mest fortvivlede anstrengelser for at udføre sin pligt. Efter de første numre, var han næsten blevet ædru, og alt gik som det skulle.

Samlet af Erik F. Rønnebech 2004